

Türkiye'nin Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Aplikasyonlarına Katılımı Sürecinde Bilgi ve İletişim Teknolojileri Desteğiyle Kültürel ve Akademik Amaçlı Değişim Programlarının İncelenmesi

Rahşan Bağcı

Eğitim Yöneticisi

rahsanbagci77@hotmail.com, ORCID:0009-0006-3312-6568

Özet

İnsanlık tarihinin başlangıcından bu yana kaydedilen sosyal ve bilimsel ilerleme ve değişim sürecinde iletişim kurma, yeni şeyler öğrenme ve edinilen bilgileri nesilden nesile aktarma çabası süregelen devinimsel bir eylem ve çaba olarak göze çarpmaktadır. Daha farklı ve yeni olanı arama ve değişim, insanın doğasının bir parçası olmuştur. Değişim isteği insanlık tarihi boyunca tek bir alan ile sınırlı kalmayıp birçok konuda kendini hissettirmiştir. Bu süreç geçmişten günümüze kadar uzanmakta olup tek bir alana odaklanmayarak birden fazla alan ve konunun ilgi alanına girmiştir. İletişim ve bilişim de bu alanlar içerisinde en çok dikkat çeken alanlardan biridir. Çağımız bir bilgi çağı olarak adlandırılmakta ve toplum bu değişimle birlikte bir bilgi toplumuna dönüşmektedir. Bu kapsamda öğrenme süreçleri de iletişim ve bilişim teknolojilerinden gerekli ölçüde etkilenmiştir. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne giriş sürecinde en önemli entegrasyon unsuru eğitim alanında kendisini göstermektedir. Çok boyutlu araştırma ve incelemelerde, Türkiye'nin Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik programlarına katılımı açısından bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı konusundaki kavramsal ve uygulamaya dönük bakış açısıyla Yüksek Öğrenim Erasmus Değişim Programı kapsamında yürütülen "Erasmus Intensive Language Course (EILC)", diğer bir tanımla "Erasmus Yoğun Dil Kursu (EYDK)" için "Avrupa Dil Pasaportu (European Language Passport)", "Dil Öğrenme Geçmişi (Language Biography)" ve "Avrupa Dil Başarıları ve Deneyimi Dosyası"ndan oluşan "Avrupa Dil Gelişim Dosyası (Dossier)"nın "Avrupa Konseyi Diller İçin Ortak

Ölçütler (CEFRL) Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme Belgesi” çerçevesinde “İsviçre Kendini Değerlendirme Yapabilirlik İfadeleri (Self-Assessment Checklist Can Do Statements)” temel alınarak yabancı dil olarak öğretilen Türkçe için web tabanlı kendini değerlendirme (tanısal) araçları gibi araçların oluşturulduğu ve okuma, dinleme ve yazma becerilerinde e-ders uygulamalarının hazırlandığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Değişim Programları, Eğitim ve GençlikAplikasyonları

Examination of Exchange Programs for Cultural and Academic Purposes with the Support of Information and Communication Technologies in the Process of Turkey's Participation in European Union Education and Youth Applications

Abstract

In the process of social and scientific progress and change recorded since the beginning of human history, the effort to communicate, learn new things and transfer the acquired knowledge from generation to generation stands out as an ongoing dynamic action and effort. The search for what is different and new and change has become a part of human nature. Dec. The desire for change has not been limited to a single area throughout human history, but has made itself felt on many issues. This process extends from the past to the present and has entered the field of interest of more than one area and subject by not focusing on a single area. Communication and informatics are also one of the areas that attract the most attention among these fields. Our era is called an information age, and society is turning into an information society with this change. In this context, learning processes have also been influenced by communication and information technologies to the necessary extent. In the process of Turkey's accession to the European Union, the most important element of integration manifests itself in the field of education. In multidimensional research and investigations, “Erasmus Intensive Language Course (EILC)”, which is carried out within the scope of Higher Education Erasmus Exchange Program with a conceptual and practical perspective on the use of information and communication technologies in terms of Turkey's participation in European Union Education and Youth programs, in other words, “European Language Passport” for “Erasmus Intensive Language Course (EYDC)”, in other words, "European Language Passport", Within the framework of the “Council of Europe Common Criteria for Languages (CEFRL) Learning, Teaching and Evaluation Document” of the “European Language Development File” consisting of “Language Learning History (Language Biography)” and “European Language Achievement and Experience File”, tools such as web-based self-assessment (diagnostic) tools have been created for Turkish taught as a foreign language based on the “Swiss Self-Assessment Checklist Can Do Statements” and e-

course applications have been prepared for reading, listening and writing skills it is seen.

Key Words: European Union, Exchange Programs, Education and Youth Applications

GİRİŞ

Bu çalışmanın girizgahında ve sonrasında iletişim ve bilişim kavramlarının kısaca tanımı yapılarak içerikleri ve türleri anlatılmaya çalışılmıştır. Ayrıca iletişim, bilgi teknolojisinin yakın geçmişine bakılarak iletişim ve bilişim açısından eğitim ve öğrenme kavram ve uygulamaları ele alınmıştır.

İletişim ve bilişim kavram ve uygulamalarının geçmişten günümüze uzanan bir süreç içerisinde insan yaşamında oynadığı önemli role dikkat çekilmiştir.

Günümüz mevcut eğitim çeşitleri ve yeni eğitim, öğrenme ve öğretim yöntemleri irdelenmiş, teknolojik gelişmelerin eğitimin çehresini nasıl değiştirdiği ve etkilediği ele alınarak yeni oluşan kavram ve yöntemlere ayrıca değinilmiştir.

Son yıllarda iletişim ve bilgi teknolojilerinde yaşanan değişim ve gelişmeler yaşamın her alanı gibi eğitim ve öğretimi de yakından ilgilendirmekte ve etkilemekte ve yeniden dönüştürmektedir.

Çağımız bir “bilgi çağı” (information age) olarak adlandırılmakta ve toplum bu değişimle birlikte bir bilgi toplumuna dönüşmektedir. Bilgi, iletişimin bir parçası ve aracı olarak insan yaşamında önemli bir yer tutmaktadır (Anil, 2022).

İletişim ve bilişim teknolojilerieğitim, öğretim ve öğrenme yöntemleri ve uygulamaları üzerinde önemli katkı ve etkilerortaya koymaktadır (Atıcı ve Gürol, 2021) .

Bilişim, iletişim ve eğitim birbirleriyle yöntemsel ve uygulama alanında sürekli alışveriş ve etkileşim içerisinde bulunan boyutları kapsamlı disiplinlerdir(Çelikbaş, 2020).

Bütün bu gelişmeler ışığında bakıldığında günümüzde geleneksel ve bilindik eğitim, öğretim ve öğrenme yöntemleri, yerini hızla yeni öğrenme araçlarına ve yöntemlerine bırakmaktadır (Anil, 2022).

Bu yeni eğitim ve öğrenmede teknolojik tasarım ve imkanlardan fazlasıyla faydalanılmaktadır. Eğitim teknolojisine ilişkin gelişmelerin gelecekte özellikle bireysel öğrenme yönünde yoğunluk kazanacağı ifade edilmektedir (Çelikbaş, 2020).

Öğrencinin, öğrenme girişimlerini özgürce organize etmesi, sürdürebilmesi, yaptığı öğrenmeyi değerlendirmede kendisinin de rol alması, öğrenmeye aktif olarak katılması ve öğrenmede kendi hızına göre ilerleyebilmesi eğitim ve öğrenme açısından önemli ilkeler olarak kabul edilmektedir (Atıcı ve Gürol, 2021).

Artık bilişim teknolojileri sayesinde eğitimde öğrenme açısından geleneksel öğrenme yerine kendi kendine öğrenme veya özerk (otonom) öğrenme yöntemlerinin ve sistemlerinin kullanımı yaygınlaşmaktadır (Warschauer, 2022).

Fiziksel ve zaman ile ilgili engeller internet sayesinde aşılmakta, öğrenmede öğretmen merkezli den öğrenci merkezliye doğru giden bir odaklanma meydana gelmektedir (Anil, 2022).

Bireyler elektronik, uzaktan ya da web tabanlı öğrenme diye adlandırılan bu yeni öğrenme türünde yapabileceği bilgiyi “know how” unsurları kullanmakta ve birey öğrenme sürecinin nasıl oluştuğunu gözlemleme olanağına sahip olabilmektedir (Warschauer, 2022).

Bu tür öğrenme yaşam boyu sürdürülebilir ve en önemlisi her an güncellenebilir, paylaşılabilir ve saklanabilir unsurları barındırmaktadır (Atıcı ve Gürol, 2021).

Çevrimiçi ve çevrimdışı sistemler edinilen bilginin istenildiği zaman öğrenen kişi tarafından zaman ve mekandan bağımsız sınanmasına ve buna göre bir geri besleme elde edilmesine olanak sunmaktadır. Öğrenilen bilgi eskiden olduğu gibi sadece öğretmen değerlendirilmemektedir (Warschauer, 2022).

İletişim teknolojileri sayesinde dünya “global bir köye” dönüşmektedir. Böyle bir dünyanın bireyleri iletişim teknolojileri sayesinde her geçen gün birbirine sanal ortamda daha da yaklaşarak çok kültürlü bir oluşum yaratmaktadır (Anil, 2022).

İLETİŞİM ve BİLİŞİM KAPSAMINDA EĞİTİM VE ÖĞRENME

İnsanlık tarihinin başlangıcından bu yana kaydedilen sosyal ve bilimsel ilerleme ve değişim sürecinde iletişim kurma, yeni şeyler öğrenme ve edinilen bilgileri nesilden nesile aktarma çabası süregelen devinimsel bir eylem ve çaba olarak göze çarpmaktadır (Işık, 2020).

Daha farklı ve yeni olanı arama ve değişim, insanın doğasının bir parçası olmuştur. Değişim isteği

insanlık tarihi boyunca tek bir alan ile sınırlı kalmayıp birçok konuda kendini hissettirmiştir (Atıcı ve Gürol, 2021).

Bu süreç geçmişten günümüze kadar uzanmakta olup tek bir alana odaklanmayarak birden fazla alan ve konunun ilgi alanına girmiştir. İletişim ve bilişim de bu alanlar içerisinde en çok dikkat çeken alanlardan biridir (Anil, 2022).

İletişim, en basit anlamıyla bir başkasıyla konuşmadır. İletişim, zaman zaman radyo televizyon, yazılı veya elektronik basın, giyim biçimi, bir ilan olarak karşımıza çıkmaktadır. Köklü bir geçmişi olan iletişim, yakın zamana kadar, Türkçe'ye Fransızca'dan ve Fransızca söylenişi ile geçen "komünikasyon" (communication) sözcüğü ile birlikte ve aynı anlamı karşılamak için "haberleşme" kavramı kullanıla gelmekteydi (Bozkurt, 2021) .

Günümüzde kullanımı yaygınlaşan iletişim sözcüğü ise haberleşmeyi de içeren daha geniş kapsamlı bir ileti alışverişi anlayışını yansıtmaktadır. "Communication" kelimesinin kökeninde yine Latince'deki "communis" kavramı bulunmaktadır(Bozkurt, 2021).

Bir çok kişiye veya nesneye ait olan ve ortaklaşa yapılan anlamındaki bu kavramdan hareketle iletişimin sözcüğünün özünde yalın bir ileti alışverişinden çok toplumsal nitelikli bir etkileşim, değiş-tokuş ve paylaşım bulunmaktadır (Anil, 2022).

İletişimin gerçekleşmesi için bir araca gerek duyulmaktadır. Bu sebeple iletişimde aracın rolü yadsınamaz. Araç kullanılan kişilerin algısal alışkanlıklarını değiştirmektedir. Araç yansız değildir ve kişilere olduğu kadar topluma da mesaj vermektedir (Çelikbaş, 2020).

Tanınmış iletişim bilimci Marshall McLuhan, mesajın içeriğinin iletildiği araçtan daha önemli olduğu görüşünün aksine aracın bir etki olduğunu savunmaktadır.

Araç ile neyin söylendiği önemli olmamaktadır. Araç doğal olarak bir dile ve eğilime sahiptir. McLuhan, aracın mesaj rolünde olduğunu savunmaktadır. Bu bağlamda McLuhan, medyanın (aracın) algımızı şekillendirdiği ve yeniden şekillendirdiğin görüşünü vurgulamaktadır (McLuhan, 2021).

McLuhan araç ile ilgili tanımını genişleterek medyanın yani aracın iletilen mesajdan çok insanlar üzerinde etkili olduğunu vurgulamıştır. Ona göre araç, sadece mesajın taşıyıcısı rolünü üstlenmeyerek mesajdan daha çok insanların düşünce yapılarını ve algılayışlarını değiştirmektedir. Araç algıları şekillendirerek ve algıları başka formlara sokmaktadır (McLuhan, 2020).

Kitap, radyo, televizyon ve sinemada verilen mesajların hepsi farklı etki oluşturmaktadır. Örneğin insanlar yazılı kültürün etkisiyle kitapta verilen mesajı daha zor unutturken, televizyonda verilen mesajı daha kolay unutabilmektedir (McLuhan, 2021).

Görüldüğü gibi, yeni araçlarla, başka bir deyişle televizyon, radyo ve günümüzde internet gibi yeni medya araçları ile, iletilen mesajlar daha kalıcı ve etkin olmaktadır. Görsel ve işitsel olarak zenginleştirilmiş bu yeni ileti ve aktarım çeşidi sayesinde iletişim ve etkileşim daha geniş hızlı ve etkin bir boyut kazanmaktadır (McLuhan, 2020).

McLuhan'ın ifadesiyle insanların ilişki ve eylem ölçülerini biçimleyen ve belirleyen şeykullanılan araçtır. Bir kültürün iletilme biçimi ve tekniği bu kültürün içeriğini etkiler ve onu belirlemektedir (McLuhan, 2021).

Bunun anlamı da her iletişim tekniğinin veya belli iletişim tekniklerinin, grubun belli bir kültür türünü ortaya çıkaracağıdır. Kısacası, Marshall McLuhan, iletişimde aracın en önemli paya sahip olduğunu düşünmektedir.

McLuhan aracın hiç önemsenmemesi halinde yeni teknolojilerin insanlar üzerindeki etkisinin anlaşılmayacağına dikkat çekmektedir. Bunun sonucunda da insanların yeni medya (araç) tarafından oluşturulan yeni çevre karşısında hazırlıksız yakalanacağı ve hayrete düşeceğinin altını çizmektedir (McLuhan, 2021).

Marshall McLuhan'a göre telgrafın icadıyla insan elektronik çağa adım atmış ve teknoloji sayesinde iletişimle onun yeniden dokunma ve duyma duyuları ön plana çıkmıştır. Bunun sonucunda bireysellik kültürden ayrılmış ve bir "global köy" oluşmuştur (McLuhan, 2020).

Matbaanın bulunmasıyla birlikte kitap taşınabilir hale gelmiş, böylece el yazması kültüründe olduğu gibi kitaplar toplu halde okunmamaya başlanmıştır (Atıcı ve Gürol, 2021).

İnsanları bireysel olarak sessizce kitapları okumaya yönelmiştir. Bunun sonucunda bireysellik ön plana çıkmış ve insanlar birbirinden kopmuştur. İnsanlar arasındaki iletişim zayıflamıştır. Oysa elektronik çağda bunun tam tersi gerçekleşmektedir (Çelikbaş, 2020).

McLuhan'ın 1967 yılında ifade ettiği "global köy" bugün internet ve web sayesinde ruh bulmaktadır. Enformasyon akışı elektronik çağda hızlanmaktadır. Bilginin, başkabir deyişle enformasyonun tüketimi dünyayı büyük bir tüketim fonksiyonuna sokmaktadır. Dünya, insanların her şeyi aynı anda öğrendiği bir köy haline gelmektedir (McLuhan, 2020).

İletişimin en belirgin araçlarından biri medyadır. Burada, yaklaşık 50 yıldır kullanıla gelen ve “medium” (araç) kelimesinin çoğulu olan “medya” artık yerini yeni medya “new media” kavramına bırakmıştır (Atıcı ve Gürol, 2021).

Medya bilindiği anlamıyla daha çok “iletişimmedyası” olarak anılmakta ve sinema, yayıncılık, basın gibi kurumları ve organizasyonları ve de onların ürünleri olan film, kitap, disk, kaseti gazete gibi kültürel materyali kapsamaktadır (Anil, 2022).

Yeni medyanın en belirgin özellikleri dijitallik, etkileşim, yardımcı metinlilik, yayılabilirlik ve sanallık olmuştur.

İletişim insanla başlamaktadır. İletişimin insanın ve toplumun varoluşunun zorunlu koşulu haline gelmiştir. İletişim olmaksızın insanın kendi ve toplumsal varlığını sürdürmesi olanaklı gözükmemektedir (Çelikbaş, 2020).

İnsan kendi ve toplumunu üretebilmek için giriştiği etkinliklerde hem doğal hem de kendi yarattığı teknolojik araçları kullanmaktadır. Bu kullanımın olması, örgütlenmesi yürütülmesi, tutulması, geliştirilmesi ve gereğinde değiştirilmesi ancak iletişimle gerçekleşebilmektedir (Hadri, 2023).

Yatay araçlarda kurulan ve sürdürülen ilişki ve iletişime, teknolojiyle aracılanmış ilişki ve iletişim denilmektedir. İletişim, ilişkinin var olmasının ve yürütülmesinin zorunlu koşulu olmaktadır. Dolayısıyla ilişki iletişim olmayıp ilişkinin varlığı iletişime bağlı olmaktadır (Anil, 2022).

Teknolojiyle aracılanmış iletişim kullanılan teknolojik araç yapılandırılma özelliklerine göre şekillenmekte ve adlandırılmaktadır. Örneğin telefonla yapılan iletişim teknolojiyle aracılanmış zamanda aynı, fakat yerde farklı olan kişiler arası iletişimdir (Hadri, 2023).

İletişim en önemli unsurlarından biri de “bilgi” ve “veri” ile olan ilişkisidir. Anil, bilgi teknolojisini “veri işleme” ve “bilgi işleme” gibi aşamalardan oluşan bir süreç olarak tanımlamıştır (Anil, 2022).

Kurumsal açıdan bakıldığında Hadri, bilgi teknolojisini, bilgisayarların mevcut durumda bilgi işleme için kullanıldığı otomat bir aşama olarak tanımlamıştır. Diğer aşama ise dönüşüm aşamasıdır. Bu da modern bilgi ve iletişim teknolojisinin organizasyonlar üzerinde oluşturduğu dönüşümsel etkiye verilen addır (Hadri, 2023).

TÜRKİYE’NİN AVRUPA BİRLİĞİ İLE EĞİTİMDE BÜTÜNLEŞME SÜRECİ

Burada kısaca açık ve uzaktan eğitim kapsamında Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları tanıtılarak Türkiye'nin bu programlara katılım sürecine değinilmiştir. Söz konusu programlara, bu ve bundan sonraki başlık altında teknolojik gelişmelerin eğitimin çehresini nasıl değiştirdiği, çok kültürlülük, çok dillilik ve kültürel hareketlilik konuları açısından bakılmıştır.

Türkiye'nin Batı ile bütünleşme süreci, özellikle Avrupa Birliği'ne üye olma girişimleri ile hız kazanmış ve söz konusu süreç etkilerini sosyal, siyasal ve ekonomik alanlarda başlayıp tarım, hukuk, bilim ve de eğitim gibi diğer alanlarda da olumlu yönde hissettirmiştir (Avrupa Dil Gelişim Dosyası, 2023).

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılımı sürecinde uymayı taahhüt ettiği içerikler birçok alanda olduğu gibi eğitimde de geniş bir çerçeve çizmektedir (Ulusal Ajans, Leonardo Da Vinci AB Eğitim Eylem Programı, 2020).

Bilimsel ve teknolojik gelişmeler gerek bireysel gerekse kitlesel eğitimi geleneksel eğitim yöntem ve sistemleri yerine teknoloji ve bilgi sistemlerini kullanmaya zorlamaktadır (Avrupa Dil Gelişim Dosyası, 2023).

Bu gelişmeler geleneksel eğitime “Uzaktan Eğitim (Distance Education), Uzaktan Öğrenme (Distance Learning), Elektronik Öğrenme (e-Learning), Etkileşimli Öğrenme (Interactive Learning) ve Web Tabanlı Öğrenme (Web Based Learning)” gibi kavram, yöntem ve uygulamaları tanıştırmıştır (Avrupa Dil Gelişim Dosyası, 2023).

Avrupa Birliği ülkeleri birbirleriyle eğitim programları konusunda eşgüdüm ve işbirliği içinde çalışmakta ve geleneksel eğitimden farklı olarak bilginin her tür ortamda saklanması, paylaşılması korunması ve en önemlisi yaşam boyu kullanılmasına yönelik çabalara destek vermektedirler (İstanbul Ticaret Odası, 2020).

Sürdürülebilir “Yaşam Boyu Öğrenme” (Life Long Learning) kavramı, “E-Avrupa +” (E-Europe Plus) eylem planı ve bilgi teknolojilerinin eğitimde kullanımı ile gittikçe önem kazanmaktadır (Avrupa Dil Gelişim Dosyası, 2023).

AVRUPA BİRLİĞİ EĞİTİM VE GENÇLİK APLİKASYONLARI

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları içerisinde temelde teorik düzeyde ve uygulama düzeyinde eğitim programları mevcuttur. Teorik düzeydeki eğitim programından biri Minerva, diğeri Lingua eğitim programıdır; uygulama düzeyindeki eğitim programı ise Erasmus'tur(Ulusal Ajans, Leonardo Da Vinci AB Eğitim Eylem Programı, 2020).

Eğitimde bilişim teknoloji ve sistemlerinin kullanımına yönelik örnek eğitim programlarından biri de Minerva'dır. Bu program, Avrupa Eğitim ve Gençlik Programlarından Socrates'in bir alt eğitim programıdır (Socrates-Erasmus Değişimi Uygulama Elkitabı, 2020).

Minerva Eylemi, Avrupa Komisyonu tarafından Eğitimin Açık ve Uzaktan Eğitim (ODL) ile Bilgi ve İletişim Teknolojileri (ICT) yoluyla desteklenmesini hedeflemektedir (Avrupa Dil Gelişim Dosyası, 2023).

Lingua eğitim programı, Avrupa Birliği ülkeleri boyutunda dil zenginliği ve çeşitliğinin destekleyen bir programıdır (Ulusal Ajans, Leonardo Da Vinci AB Eğitim Eylem Programı, 2020).

Lingua programı, geleneksel yabancı dil öğrenme ve öğretim uygulamalarına kültürler arası bir boyut kazandırmayı amaçlamakta ve yabancı dil öğrenme ve öğretme sürecinde iletişim ve bilgi teknolojileri destekli bir yaklaşımı öngörmektedir (Avrupa Dil Gelişim Dosyası, 2023).

Avrupa düzeyinde yabancı dil öğrenmenin artık akademik değişim programları sayesinde hareketli (mobil) ve kültürler arası bir öğrenme sürecine girmekte olduğu gözlenmektedir. Diğer bir program da Erasmus'tur (İstanbul Ticaret Odası, 2020).

AB Eğitim ve Gençlik Programlarından Socrates (Genel Eğitim) programı bünyesinde yer alan Erasmus, Socrates programları arasında yüksek öğretim düzeyindeki işbirliğini düzenleyen bir programdır (Avrupa Dil Gelişim Dosyası, 2023).

Erasmus programının temel amacı Avrupa'da yüksek öğretimin kalitesini artırmak ve Avrupa boyutunu güçlendirmek ve Avrupa'nın değişik ülkelerindeki iyi uygulamaları Avrupa'nın bütününün istifadesine sunmak olarak özetlenebilir (Avrupa Dil Gelişim Dosyası, 2023).

Bu kapsamda, değişik ve çok boyutlu araştırma ve inceleme çalışmalarında, Türkiye'nin Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik programlarına katılımı açısından bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımı

konusundaki kavramsal ve uygulamaya dönük bakış açısıyla Yüksek Öğrenim Erasmus Değişim Programı kapsamında yürütülen “Erasmus Intensive Language Course (EILC)”, diğer bir tanımla “Erasmus Yoğun Dil Kursu (EYDK)” için “Avrupa Dil Pasaportu (European Language Passport)”, “Dil Öğrenme Geçmişi (Language Biography)” ve “Avrupa Dil Başarıları ve Deneyimi Dosyası”ndan oluşan “Avrupa Dil Gelişim Dosyası (Dossier)”nın “Avrupa Konseyi Diller İçin Ortak Ölçütler (CEFRL) Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme Belgesi” çerçevesinde “İsviçre Kendini Değerlendirme Yapabilirlik İfadeleri (Self-Assessment Checklist Can Do Statements)” temel alınarak yabancı dil olarak öğretilen Türkçe için web tabanlı kendini değerlendirme (tanısal) araçları gibi araçlarının oluşturulduğunu ve okuma, dinleme ve yazma becerilerinde e-ders uygulamalarının hazırlandığını gözlemlemekteyiz (Avrupa Dil Gelişim Dosyası, 2023).

Ayrıca yine benzer değişik ve çok boyutlu araştırma ve inceleme çalışmalarda, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için “Avrupa Ortak Dil Çerçeve Programı (CEF)” ve “Avrupa Dil Portfolyosu” referans çatısına dayalı “Yapabilirlik (CanDo Statements)” ifadeleri ve buna bağlı dil öğrenme öncelikleri, “Web Tabanlı Tanısal Ölçek (Değerlendirme)” aracı gibi araçlar geliştirilerek değerlendirmeye alınmış ve bu uygulamayı takiben elde edilen sonuçlar ışığında yabancı dil olarak öğretilen Türkçe İçin Dinleme, Okuma ve Yazma becerilerine yönelik etkileşimli web tabanlı elektronik öğrenme ders programı uygulamalarının devreye sokulduğu görülmektedir (Avrupa Dil Gelişim Dosyası, 2023).

Bunun yanı sıra Türkiye'nin Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına katılımında bilgi ve iletişim teknolojileri desteği ile AB eğitim programları kapsamında sürdürülen örneğin Erasmus Yoğun Türkçe Dil Kursu (EYDK) için Avrupa Ortak Dil Çerçeve Programı referans çatısı çerçevesinde “Yapabilirlik (Can Do)” ifadeleri kullanılarak karşılıklı akademik ve kültürel ilişkilerin güçlenmesinde modern dillerin (İngilizce, Fransızca ve Almanca) yanında daha az öğretildiği ve kullanıldığı varsayılan Türkçe'nin mevcut eşzamanlı yüz yüze öğrenimi ve öğretimi sürecine eşzamansız uzaktan web tabanlı değerlendirme, öğrenim ve öğretim aracı oluşturulması ve uygulanmasının da ilave edilmesi karşılıklı ortak dil öğrenme sürecinin hedeflendiğini göstermektedir (Avrupa Dil Gelişim Dosyası, 2023).

Erasmus (Yüksek Öğrenim Programı) değişim programı bünyesinde kültürel ve akademik amaçlı olarak eğitimlerinin belli bir dönemini geçirmek için bir seferlik olmak üzere AB ülkelerinden Türkiye'ye gelen öğrenciler yaz, sonbahar ve kış dönemlerinde kendileri için ikili anlaşmalar

çerçevesinde belirlenen üniversitelerde istekleri doğrultusunda Erasmus Yoğun Dil Kursu almaktadırlar (Avrupa Dil Gelişim Dosyası, 2023).

Kurslar, akademik dönemin başlamasından önce veya dönem boyunca olmak üzere Haziran ve Şubat ayları arasında düzenlenmektedir. Her üniversite gösterilen zaman sınırı dahilinde düzenleyeceği kursların sayısına ve zamanına karar vermektedir (Ulusal Ajans, Leonardo Da Vinci AB Eğitim Eylem Programı, 2020).

Kurs süresi en az 3 hafta en çok 8 hafta olabilmekte ve en az 60 ders saatini kapsamaktadır. Kursun, haftada en az 15 saate ek olarak dil laboratuvarları ve etütler de içerecek yoğunlukta olması öngörülmektedir (Ulusal Ajans, Leonardo Da Vinci AB Eğitim Eylem Programı, 2020).

Sınıfların küçük gruplar halinde (en fazla 15 katılımcı) düzenlenmesi tavsiye edilmektedir. Dersler, dil eğitimi ve ülkenin kültürü üzerine yoğunlaşarak kurs kapsamında ayrıca sosyal faaliyetler ve kültürel geziler de düzenlenmektedir (Ulusal Ajans, Leonardo Da Vinci AB Eğitim Eylem Programı, 2020).

Kursun bilgi paketleri ve dokümantasyon materyalleri standart formlarda hazırlanmaktadır. Katılımcıların başarı düzeylerinin değerlendirilmesi tavsiye edilmektedir. Katılımcılara Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) kredisi ve kurs katılım sertifikası verilmektedir (Ulusal Ajans, Leonardo Da Vinci AB Eğitim Eylem Programı, 2020).

Kursun amacı, hedeflenen dilde günlük hayatta iletişim kurabilme becerisi kazandırmak, yazılı ve sözlü algılamayı sağlamak ve akademik alanda dilin kullanılabilirliğini mümkün kılmaktır.

SONUÇ

Son yıllarda iletişim ve bilgi teknolojilerinde yaşanan değişim ve gelişmeler yaşamın her alanı gibi eğitim ve öğretimi de yakından ilgilendirmekte ve etkilemekte ve yeniden dönüştürmektedir.

Bireyler elektronik, uzaktan ya da web tabanlı öğrenme diye adlandırılan yeni öğrenme türünde yapabilme bilgisi know how unsurları kullanmakta ve birey öğrenme sürecinin nasıl oluştuğunu gözlemlene olanağına sahip olabilmektedir. Bu tür öğrenme yaşam boyu sürdürülebilir ve en önemlisi her an güncellenebilir, paylaşılabilir ve saklanabilir unsurları barındırmaktadır.

Çevrimiçi ve çevrimdışı sistemler edinilen bilginin istenildiği zaman öğrenen kişi tarafından zaman ve mekândan bağımsız sınanmasına ve buna göre bir geri besleme elde edilmesine olanak sunmaktadır. Öğrenilen bilgi eskiden olduğu gibi sadece öğretmen değerlendirilmemektedir.

İletişim teknolojileri sayesinde dünya global bir köye dönüşmektedir. Böyle bir dünyanın bireyleri iletişim teknolojileri sayesinde her geçen gün birbirine sanal ortamda daha da yaklaşıyor çok kültürlü bir oluşum yaratmaktadır.

Burada kısaca değinilen iletişim ve bilgi teknolojilerinin Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları kapsamında dil öğrenme deneyimleri, kültürler arası iletişim, çok dillilik, yaşam boyu öğrenme ve elektronik öğrenme gibi kavram ve uygulamalara olan etkisinin ve sonuçlarının tartışıldığı çalışmaların gittikçe yoğunlaştırılması konunun önemini arttıran belirleyici bir unsurdur.

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarının Türkiye'deki mevcut ve gelecekteki uygulamalarına yönelik eğilimlerinin ve sınırlılıklarının araştırıldığı çalışmalara yönelinmesi konusunda umut vaat eden bu tür literatür zenginliğinin daha da geliştirilmesi ve derinleştirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Anil, Aggarwal. (Editor). Web-Based Learning and Teaching Technologies: Opportunities and Challenges. Hershey, PA, USA: Idea Group Publishing, 2022.

Atıcı, Bünyamin ve Gürol, Mehmet. Nesnelci Öğretim Yaklaşımlarından Oluşturmacı Öğrenme Yaklaşımlarına Doğru İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitime Yönelik Gelişimsel Bir Model önerisi. BTIE 2021. Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim. Bildiriler Kitabı. Ankara 2021.

Avrupa Dil Gelişim Dosyası, MEB, 2023.

Bozkurt, Veysel Enformasyon Toplum ve Eğitim, Türk Dünyası Araştırma Vakfı, sayı 3, Bursa, 2021.

Çelikbaş, Zeki. "What is RSS and How can it serve Libraries?" M.Yalvaç & S.Gülseren, "First

International Conference on Innovations in Learnign for the Future :e-Learning”. İstanbul, Turkey, October 26-17, 2020, Proceedings, İstanbul University Rectorate Publication No:4551, 2020

Hadri, Gökçen. Yönetim Bilgi Sistemleri Analiz ve Tasarım Perspektifi. Epi Yayıncılık, Ankara 2023.

Işık, Metin, Küreselleşme ve Medya Üzerine Etkileri, Medyada Yeni Yaklaşımlar.

Der.İlhan Yerlikaya ve diğerleri 2020.

İstanbul Ticaret Odası, Genel Eğitim Programları: Socrates (Avrupa Birliği Genel Eğitim Programları Yayın No:2020.

McLuhan, Marshall and Powers, B.R. Global Köy. Çev: Bahar Ö. Düzgören, Scala Yayıncılık, İstanbul, 2021.

McLuhan, Marshall. Gutenberg Galaksisi. Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2021.

Socrates-Erasmus Değişimi Uygulama Elkitabı, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi, Ulusal Ajans Ankara, 2020.

Ulusal Ajans, Leonardo Da Vinci AB Eğitim Eylem Programı, İkinci Aşama:2022- 2006, Avrupa Komisyonu Ankara,2020.

Warschauer, Mark and Kern, Richard. Network-Based Language Teaching: Concepts and Principles. Cambridge University Press, USA, 2022.